

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра фінансів, обліку та підприємництва

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансів
обліку та підприємництва
протокол № 1 від 07 вересня 2020 р.
завідувач кафедри
А. Мохненко Андрій МОХНЕНКО

СИЛАБУС
ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ (БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ) ТА
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань 29 Міжнародні відносини

2020-2021 н.р.

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ (БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ) ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський рівень
Кількість кредитів/годин	3/90
Семестр	I семестр, II семестр
Викладач	Стародубець Н.П.
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/FBP/ChairGenengineerTraining/man.aspx
Контактний телефон, месенджер	0506581219 0954720711
Email викладача:	nadia@ksu.ks.ua
Графік консультацій	За призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	Диф.залік

1. Мета курсу – полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання курсу: передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Теоретичні – Розуміння студентами сутності та змісту формування поняттєво-категорійний, теоретичний та методологічний апарат даної проблеми.

Практичні – Формування знань та навичок використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-екологічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи які спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі.

Інтегральна компетентність

ІК1 – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв’язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетенції:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та

євроатлантичної інтеграції

ПРН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН 25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3/90	24	6	60

3. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова /вибіркова
2020/2021	II	292 Міжнародні економічні відносини	I	Обов'язкова

4. Технічне й програмне забезпечення/обладнання Аудиторії кафедри.

5. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх

лекційних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів. Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час тесту чи підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру. Будь ласка, поставтесь до цього питання серйозно та відповідально.

6. Схема курсу

Змістовий модуль Людина в структурі системи «людина – середовище – діяльність»

Розділ I. Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку

Тема: 1.1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек (2 год.).

Тема: 1.2. Ризик, як кількісна оцінка небезпек. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС (4 год.).

Тема: 1.3. Природні, техногенні та соціально-політичні небезпеки, їх види, особливості та характеристики. Психологічні особливості людини та їх роль в безпеці життєдіяльності (2 год.).

Тема: 1.4. Загальні принципи надання першої долікарської допомоги (2 год.).

Розділ II. Охорона праці, як запорука збереження здоров'я та працездатності

Тема: 2.1. Правові та організаційні основи охорони праці. Соціально-економічні аспекти з охорони праці (2 год.).

Тема: 2.2. Виробнича санітарія та гігієна праці. Атестація робочих місць за умовами праці (2 год.).

Тема: 2.3. Виробнича безпека. Основи електробезпеки та пожежної безпеки на об'єктах господарської діяльності (2 год.).

Тема: 2.4. Система управління охороною праці на підприємствах. Розслідування виробничо зумовлених нещасних випадків (2 год.).

Розділ III. Цивільний захист населення і територій

Тема: 3.1. Законодавчі та нормативно-правові основи цивільного захисту. Класифікація та специфіка надзвичайних ситуацій (2 год.).

Тема: 3.2. Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій (2 год.).

Тема: 3.3. Локалізація та ліквідація НС (2 год.).

7. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Модуль 1. Змістовий модуль Людина в структурі системи «людина – середовище – діяльність» (100 б.)

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

1. I семестр 2020/2021 н.р.: 3 кредити, 90 год, з них 24 год. - лекції, 6 год. - семінари, 60 год. – самостійна робота
  - Семінарські роботи - 60 балів (по 30 балів за 2 семінарські роботи)
  - Підсумковий тест - 40 балів

8. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку професійної компетенції майбутнього фахівця з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу

Пріоритетними методами навчання в процесі вивчення безпеки життєдіяльності є інтерактивні, оскільки головну увагу приділяють практичній обробці знань, вмінь та навичок. Серед найбільш поширених слід зазначити вирішення ситуативних задач, тренінги, програмоване навчання, навчальні дискусії та рольові, ділові ігри.

Володіючи великим арсеналом новітніх технічних засобів навчання, майбутній фахівець має правильно інтегрувати їх у процес навчання. Професійне використання інтерактивних технологій кардинально змінює ставлення студентів до вивчення безпеки життєдіяльності, оскільки надає можливість стати активним співучасником навчального процесу.

Метою застосування інтерактивних методів у процесі оволодіння знань з безпеки життєдіяльності створення комфортних умов навчання, в яких усі студенти взаємодіють між собою, обговорюючи різноманітні проблеми, аргументують власні погляди, відбувається взаємодія викладача і студента, яка орієнтується на розвиток творчих здібностей та комунікативних навичок. У такій моделі навчання викладач використовує рольові та ділові ігри, круглі столи та дискусії, фронтальне опитування та мозковий штурм.

Навчальні групові дискусії дають найбільший ефект під час вивчення та опрацювання складного матеріалу та формування потрібних навичок та вмінь. Цей активний метод навчання забезпечує можливості зворотного зв'язку, закріплення, практики, мотивації майбутніх фахівців з безпеки життєдіяльності.

В процесі практичних занять з безпеки життєдіяльності ефективно застосовувати ряд інтерактивних методів навчання, а, саме, рішення ситуативних задач, ділові ігри та рольові ігри. Рольові ігри допомагають

формувати такі важливі ключові кваліфікації студентів як комунікативні здібності, толерантність, вміння працювати у малих групах та самостійність мислення.

9. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки майбутніх фахівців перевага надається усному, письмовому, і тестовому контролю.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)»

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

90-100 балів – за повне, творче виконання завдання, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;

82-89 балів – за неповне без консультування у викладача, продуктивне виконання практичних завдань; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних завдань;

74-81 балів – за неповне з консультуванням у викладача продуктивне виконання завдань; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань за допомогою викладача;

64-73 балів – за фрагментарну повноту виконання практичних завдань, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних завдань;

60-63 балів – за елементарне репродуктивне виконання практичних завдань, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;

35-59 балів – за невиконання практичних завдань, істотні помилки у відповідях на запитання, незнання основних фундаментальних положень.

1-34 балів – за невиконання практичних завдань та не володіння основними теоретичними засадами.

Отримані студентом бали за 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у державну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та в шкалу ECTS (A, B, C, D, E, X, F).

За 100- бальною шкалою	За державною (національною) шкалою	За шкалою ECTS
------------------------------	--	-------------------

90—	Відмінно	A
82—89	Добре	B
74—81	Добре	C
64—73	Задовільно	D
60—63	Задовільно	E
35—59	Незадовільно	FX
1—34	Незадовільно	F

12. Рекомендована література

Базова

1. Безпека життєдіяльності: Метод, вказівки до виконання практичних робіт для студентів техн. спец. /уклад.:О.В. Землянська, Н.А. Праховнік та ін.. Електронне видання: НТУУ «КПІ», 2014
2. Зеркалов Д. В. та ін. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / Д. В. Зеркалов, Т. Є. Луц, Н. Ф. Качинська, О. С. Ільчук, Н. П. Чиканова-Васильєва / За ред. Д. В. Зеркалова. К.: Основа, 2015. 364с.
3. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Запарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / за ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. К.: «Каравела», 2019. - 344 с.
4. Желібо Є. П., Запарний В. В. Безпека життєдіяльності. Підручник. К.: «Каравела», 2018. 280 с.
5. Запорожець Олександр Іванович Безпека життєдіяльності підручник для студ. вузів освітніх рівнів "неповна вища освіта" та "базова вища освіта" всіх спец. К. : Центр учбової літ., 2015
6. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник . Кам'янецьПодільський: "Думка", 2015. 152 с
7. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2019. 264 с.
8. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник. Київ, 2017. 189 с.
9. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб./ П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, О.Г. Чорна К.: Центр учбової літератури, 2015. 276 с.
10. Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2017. 384 с.
11. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності. Підручник. К.: ЦУЛ, 2015. 448 с
12. Бедрій Я.І. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник/ Я. І. Бедрій. К.: Кондор, 20019. 286 с
13. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник. Київ, 2017. 189 с.
14. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія/ В.В. Березуцький, Н.Л. Березуцька та ін.; за заг. Ред.. проф.. В.В.Березуцького. Харків: ФОП, Мезіна В.В., 2018.208 с.
15. Безпека життя і діяльності людини - освіта, наука, практика: Матеріали XVI Міжнародної науково-методичної конференції БЖДЛ-2018 (25-27 квітня 2018 року. Львів, Україна). Львів, 2018. 228 с.

Допоміжна

1. Атаманчук, Петро Сергійович Безпека життєдіяльності: навч. Посібник для студ. вузів. К. : Центр учбової літ., 2015
2. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2019.264 с.
3. Заплатинський В., Матис І. Безопасность в эру глобализации. Монография. ЦУЛ. 2017. с.142.
4. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник. Київ, 2017. 189 с.
5. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018, 158 с.
6. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 120 с.
7. Заплатинський В., Матис І. Безопасность в эру глобализации. Монография. ЦУЛ, 2016. 142.
8. Бегун В.В., Бегун С.В., Широков С.В. Казачков И.В., Литвинов В.В., Письменный Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. К. НТУУ КПИ, 2019, 363с.
9. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності: Підручник/ Є. П. Желібо, В. В. Зацарний. К.: Каравела, 2019. 280 с
10. Мягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства: Навчальний посібник/ О. П. Мягченко. К.: Центр учбової літератури, 2016. 384 с 13
11. Сосін І.К. Наркологія : національний підручник / І.К. Сосін, Ю.Ф. Чуєв. Харків : Колегіум, 2014. 1428 с. 6.Щорічна доповідь про стан здоров'я населення,

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua, www.osvita.com>.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
7. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
8. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
9. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>.
10. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.
11. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
12. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
13. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
14. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV (поточна редакція – 07.08.2015) – zakon5.rada.gov.ua.
15. Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442 - <http://zakon3.rada.gov.ua>.
16. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
17. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.